

*Ombudsman Pensioenen helpt de klager bij het
(her)formuleren van zijn klachten*

7 HOOFDSTUK

Ombudsman Pensioenen helpt de klager bij het (her)formuleren van zijn klachten

In dit hoofdstuk wordt het belang aangetoond van het bieden van hulp aan de klager bij het formuleren van zijn klachten. Het is voor een (toekomstig) gepensioneerde niet altijd makkelijk zijn klacht correct te formuleren. De pensioenwetgeving is complex. Daarenboven kent niet iedere gepensioneerde de pensioenterminologie. Een niet correcte, volledige of effectieve vraagstelling houdt immers het risico in dat op basis van het antwoord van de pensioendienst, ook al is dit antwoord correct, foute conclusies getrokken worden door de gepensioneerde. Daarom is het voor de Ombudsman Pensioenen van belang bij het doorsturen van vragen naar de pensioendiensten eerst de context van de vraagstelling te begrijpen en indien nodig de klacht te preciseren of te herformuleren alvorens over te maken aan de pensioendienst. Ook is het van belang na te gaan of de klacht wel gericht is aan de juiste (pensioen)dienst. De digitale toegang tot de pensioendossiers van de klagers helpt de Ombudsman Pensioenen hiermee al vast een heel eind op weg: een inzage in het pensioendossier helpt om een klacht (beter) te begrijpen en op zijn juistheid te verifiëren. De kennis en de expertise die aanwezig is bij een sectoriële ombudsdienst zoals de Ombudsdienst Pensioenen is hierbij een extra troef.

Onderstaande klacht toont aan dat zonder herformulering van de klacht het zeer waarschijnlijk geweest was dat de klager foutieve conclusies getrokken had die hem financieel nadeel zouden berokkend hebben.

DOSSIER 40216

De heer Vermeulen is 61 jaar en vraagt via e-mail aan de FPD op 24 april 2024, wij citeren: “Vanaf welke exacte datum zal ik een volledige loopbaan 45/45 hebben als ik nu blijf doorwerken”.

Op 2 mei 2024 ontvangt hij een voorlopige respons van de FPD dat het antwoord op zijn vraag zal gegeven worden door de daartoe bevoegde dienst van de FPD.

De heer Vermeulen wacht geduldig af en op 7 november 2024 klaagt hij bij de Ombudsman Pensioenen erover dat het antwoord van de FPD nu toch wel veel te lang op zich laat wachten.

Bij ontvangst van de klacht van de heer Vermeulen maken wij ons de bedenking dat de antwoordtermijn van 45 dagen (artikel 3 van het Handvest van de sociaal verzekerde) waarover de FPD beschikt ruimschoots verlopen is, maar wij vragen ons ook af wat de juiste intentie¹ is van zijn vraag.

Wat bedoelt de heer Vermeulen met 45/45ste? Wat is de “hamvraag”?

De mogelijkheden waar wij direct aan denken:

- wenst de heer Vermeulen een volledige loopbaan voor de berekening van zijn pensioen?
- heeft zijn vraag betrekking op een eventuele opname van een vervroegd pensioen?
- is dit met het oog op de verdere uitoefening van een onbeperkt beroepsinkomsten na zijn vervroegd pensioen?
- of is dit in functie van het fiscaal gunstiger tarief op zijn 2de pijler kapitaal (aanvullend pensioen)?

¹ Immers, artikel 3 van het handvest bepaalt, wij citeren: “De instellingen van sociale zekerheid zijn verplicht aan de sociaal verzekerde die daar schriftelijk om verzoekt, alle dienstige inlichtingen betreffende zijn rechten en verplichtingen te verstrekken en uit eigen beweging de sociaal verzekerde alle bijkomende informatie te verschaffen die nodig is voor de behandeling van zijn verzoek of het behoud van zijn rechten ...”.

Bij een nazicht van zijn loopbaan stelden wij verder vast dat de heer Vermeulen 2 studiejaren geregulariseerd had die opgenomen werden in zijn loopbaan als werknemer. Deze geregulariseerde studiejaren tellen mee voor de effectieve berekening van zijn pensioenbedrag (en dus voor de breuk 45/45). Evenwel, deze jaren tellen niet mee voor de vroegst mogelijke pensioendatum, om na te gaan of de inkomsten uit een beroepsactiviteit naast het pensioen niet beperkt moeten worden tot een wettelijk vastgesteld grensbedrag evenals ook niet voor wat betreft de voordelige taxatie bij de uitbetaling van het kapitaal 2de pijler.

Om de juiste toedracht te kennen van zijn vraag, nemen wij telefonisch contact op met de heer Vermeulen. Hij deelt ons mee dat hij dit wenst te weten in het kader van het fiscaal gunstig regime m.b.t. de uitbetaling van zijn 2de pijler.

De voorwaarden m.b.t. de voordeligere taxatie op een kapitaal 2de pijler zijn gekend door de Ombudsman Pensioenen. Gedetailleerde informatie hierover is te vinden in de circulaire² van de fiscus die het gunstig belastingstelsel van aanvullende pensioenkapitalen bespreekt, wij citeren uit deze circulaire:

“III. Notie “volledige loopbaan volgens de geldende pensioenwetgeving”

*8. Voor de toepassing van voormeld fiscaal gunstregime gebruiken de fiscale bepalingen de notie “volledige loopbaan volgens de geldende pensioenwetgeving”. Die notie werd in overleg met de Federale Pensioendienst ingevuld. Onder een “volledige loopbaan volgens de geldende pensioenwetgeving” moet momenteel worden verstaan: een loopbaan van **minstens 45 jaar waarvan elk jaar de voorwaarde vervult om in aanmerking genomen te worden voor het vervroegd pensioen.**”*

Het al dan niet hebben van een volledige loopbaan van 45 jaren die meetellen voor de eventuele vervroeging is de relevante vraag die zich dus in dit kader stelt en niet de vraag of hij een loopbaanbreuk van 45/45 heeft voor de berekening van zijn pensioen. Dit zijn twee loopbaanconcepten die niet op dezelfde manier berekend worden.

Wij hebben vervolgens op 7 november 2024 aan de FPD gevraagd om aan de heer Vermeulen een gemotiveerd antwoord te verstrekken. De Ombudsman Pensioenen heeft bijkomend zijn vraag naar de FPD toe geherformuleerd in die zin dat deze vraag betrekking had op de voorwaarden voor het fiscaal gunstig tarief bij de uitbetaling van een kapitaal 2de pijler.

De FPD heeft de heer Vermeulen op 8 november 2024 een omstandig en gemotiveerd antwoord toegestuurd. Er werd hem meegedeeld dat hij “onder voorbehoud dat hij zijn toekomstige loopbaan verderzet zoals nu gekend (a rato van 312 dagen of 4 kwartalen per jaar als zelfstandige), hij op 1 juli 2028 een volledige loopbaan van 45 jaren, met minstens 104 dagen als werknemer of minstens 2 kwartalen als zelfstandige zal hebben opgebouwd.

Dit antwoord is in overeenstemming met de huidige wettelijke bepalingen ter zake. Wij laten betrokkene wel nog bijkomend weten dat het van belang is op te volgen of deze wettelijke bepalingen nog wijzigen.

Uiteraard kunnen wij niet nagaan wat het antwoord van de FPD zou geweest zijn zonder onze interventie én duiding. Wij kunnen ons wel indenken dat het wel eens fout zou kunnen gelopen zijn gelet op de verwoording van de initiële vraag van de heer Vermeulen (zie hoger: 45/45ste loopbaan).

Immers, de wettelijke pensioenleeftijd van de heer Vermeulen is 1 januari 2029, maar hij zou al vervroegd met pensioen kunnen op 1 januari 2026 én zou een loopbaan van 45/45ste gehad hebben op 1 juli 2026. Doch als de heer Vermeulen voluit zou willen gaan voor het gunstiger fiscaal regime dan moet hij sowieso wachten tot 1 juli 2028 om met vervroegd pensioen te gaan.

Artikel 3 van het Handvest van de sociaal verzekerde is evenwel duidelijk én verplicht de instellingen van sociale zekerheid om aan de sociaal verzekerde die daar schriftelijk om verzoekt *alle dienstige inlichtingen betreffende zijn rechten en verplichtingen te verstrekken en uit eigen beweging de sociaal verzekerde alle bijkomende informatie te verschaffen die nodig is voor de behandeling van zijn verzoek of het behoud van zijn rechten.*

2 <https://www.minfin.fgov.be/myminfin-web/pages/public/fisconet/document/2323e675-0c10-418a-8ec3-775acf3fa7c6>

Kortom de “hamvraag” correct en volledig formuleren is cruciaal om een antwoord te ontvangen op basis waarvan de correcte beslissingen getroffen kunnen worden.